

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/22/2025
Identifikačné číslo spisu:	6923010359
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6923010359.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného C. H., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 20. mája 2025 v Bratislave, o dovolaní obvineného C. H. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. októbra 2024, sp. zn. 3To/59/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. H. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „okresný súd“) z 22. februára 2024, sp. zn. 11T/90/2023, bol obvinený C. H. uznaný za vinného v bode 1) z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2) z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

bod 1)

dňa 3. septembra 2022 v čase okolo 17:30 hod. v obci Dražice, podišiel k S. T., nar. XX. I. XXXX, trvalé bytom C. XX, okres S. J., ktorý vtom čase sedel na lavičke v blízkosti miestneho kostola a bez uvedenia dôvodu ho chytil rukami v oblasti krku so slovami „ty pojebaný cigán“, následne ho pustil a odišiel do priestorov dvora domu na adresu C. X, kde býva, po tom čo S. T. prišiel pred uvedenú nehnuteľnosť s cieľom, aby mu vysvetlil dôvod svojho konania, tento začal kričať slovné spojenia „Vý pojebaní cigáni“ a ďalšie nadávky a z priestorov spoza brány ho obliat znečistenou vodou z tam nachádzajúceho sa vedra, v dôsledku čoho sa poškodený zohol a začal si utierať tvár, kedy ho jedenkrát udel presne nezisteným predmetom striebornej farby, pripomínajúcim kovovú tyč do oblasti záhlavnej kosti, v dôsledku čoho poškodený utrpel tržne-zmliaždenú ranu v záhlaví veľkosti cca 3 cm, pričom sa

jedná o ľahké zranenie, ktoré si nevyžadovalo práceneschopnosť a dobu liečenia,

bod 2)

dňa 4. septembra 2023 o 20:30 hod. viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia, evidenčného čísla S. XXXAX, medzi obcami C. a F. H., kde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a zišiel s ním mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a ostal prevrátený stáť, následne bol kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia Veľký Blh a bol vyzvaný, aby predložil potrebné doklady na vedenie a prevádzku motorového vozidla, kde pri kontrole predložil všetky doklady potrebné na vedenie vozidla, následnou dychovou skúškou s meračom Alcotest 7410 číslo ARYF-0181, mu bola v čase o 20:59 hod. nameraná hodnota 0,95 mg/l etanolu vo vydychovanom vzduchu, čo po prepočte predstavuje 1,98 promile alkoholu, pričom opakovanú dychovú skúšku odmietol vykonať.

Okresný súd podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsať mesiacov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd prvého stupňa zaradil obvineného pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd s prihliadnutím na § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona uložil obvinenému trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere štyri roky.

Podľa 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť zaplatiť poškodenému S. T. náhradu škody vo výške 121,10 Eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 30. októbra 2024 podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 (ďalej len „Trestný zákon“) na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného zákona obvineného C. H. uznal vinným v bode 1) z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2) z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

bod 1)

dňa 3. septembra 2022 v čase okolo 17:30 hod. v obci C., podišiel k S. T., nar. XX. I. XXXX, trvale bytom C. XX, okres S. J., ktorý v tom čase sedel na lavičke v blízkosti miestneho kostola a bez uvedenia dôvodu ho chytil rukami v oblasti krku so slovami „ty pojebaný cigán“, následne ho pustil a odišiel do priestorov dvora domu na adresu C. X, kde býva, po tom čo S. T. prišiel pred uvedenú nehnuteľnosť s cieľom, aby mu vysvetlil dôvod svojho konania, tento začal kričať slovné spojenia „Vý pojebaní cigáni“ a ďalšie nadávky a z priestorov spoza brány ho obliat znečistenou vodou z tam nachádzajúceho sa vedra, v dôsledku čoho sa poškodený zohol a začal si utierať tvár, kedy ho jedenkrát udrel presne nezisteným predmetom striebornej farby, pripomínajúcim kovovú tyč do oblasti záhlavnej kosti, v dôsledku čoho poškodený utrpel tržno-zmliaždenú ranu v záhlaví veľkosti cca 3 cm, pričom sa jedná o ľahké zranenie, ktoré si nevyžadovalo práceneschopnosť a dobu liečenia,

bod 2)

dňa 4. septembra 2023 o 20:30 hod. viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia, evidenčného čísla S. XXXAX, medzi obcami C. a F. H., kde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a zišiel s ním mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a ostal prevrátený stáť, následne bol kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia Veľký Blh a bol vyzvaný, aby predložil potrebné doklady na vedenie a prevádzku motorového vozidla, kde pri kontrole predložil všetky doklady potrebné na vedenie vozidla, následnou dychovou skúškou s meračom Alcotest 7410 číslo ARYF-0181, mu bola v čase o 20:59 hod.

nameraná hodnota 0,95 mg/l etanolu vo vydychovanom vzduchu, čo po prepočte predstavuje 1,98 promile alkoholu, pričom opakovanú dychovú skúšku odmietol vykonať.

Krajský súd podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 43 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere jeden rok a štyri mesiace a podľa § 48 ods. 1 písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona krajský súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere tri roky.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť zaplatiť poškodenému S. T. škodu vo výške 121,10 Eur.

II.

Dovolanie

a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku krajského súdu podal obvinený dovolanie prostredníctvom obhajkyne 6. februára 2025 z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania obvinený uviedol, že neboli rešpektované jeho práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, keď oba sudy vykonané dôkazy vyhodnotili chybné, nesprávne, jednostranne a výlučne v jeho neprospech. Súd prvého stupňa ho uznal za vinného len na tom skutkovom základe, že uveril tvrdeniam poškodeného S. T., ktorý bol v čase spáchania skutku pod značným vplyvom alkoholu. Súd ďalej uveril tvrdeniam rodinných príbuzných poškodeného a jeho priateľov. Svedkyňa E. P. vypovedala, že nevidela samotný úder, nakoľko jej bránili vo výhlade stromy. Súd považoval jej výpoveď za vierohodnú aj napriek tomu, že vypovedala, že videla palicu. Tiež nie je zrejmé ako mohol súd považovať výpoveď svedka F. G. za vierohodnú, ktorý vypovedal, že videl, ako obvinený uderil poškodeného asi dvojmetrovou palicou alebo niečím podobným po hlavu cez bránu. Je dôležité zdôrazniť, že podľa svedka F. G. bol pri udere palicou okrem obvineného a poškodeného ešte D. T.. Ale podľa výpovede svedkyne P., tam bol len obvinený a poškodený. Nie je zrejmé, ako mohol súd považovať výpoveď svedka (brata poškodeného) D. T. za vierohodnú s poukazom na to, že svedok si nepamätal na to, čo vypovedal v prípravnom konaní. Svedok C. T. vypovedal, že v deň spáchania skutku sedel na lavičke s poškodeným, išiel si kúpiť cigarety, a keď sa vrátil videl, ako si poškodený drží hlavu, z ktorej mu tiekla krv.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že neexistovala žiadna konzistentná výpoveď, ktorá by obvineného usvedčovala zo spáchania skutku. Svedkovia vypovedali odlišne. Zásada objektívnej pravdy vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o uznaní viny o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, a nie o pravdepodobnosť. Pre uznanie viny za skutok v bode 1) nebolo možné rozhodnutie založiť na nekonzistentných svedeckých výpovediach, nejednoznačných záveroch, ktoré sú len v rovine pravdepodobnosti, nakoľko vina musí byť jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná.

Okresný aj krajský súd uznali obvineného v bode 2) vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, pričom dôkazy ohľadne tohto skutku vyhodnotili jednostranne a výhradne v neprospech obvineného. Súd napriek kamerovému záznamu uveril svedeckej výpovedi L. Q. a svedeckej výpovedi jeho priateľky U. R., ktorí uviedli, že asi po 100 m jazdy sa vymenili, a za volant si sadol obvinený. Súd napriek tomu, že má prostriedky na to, aby predviedol svedkov tak neurobil, a obvinený nemal možnosť klásť kľúčovým svedkom otázku. Tam, kde nie je možné bezpečne určiť, ktorá z variant skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, má voľiť súd po vyčerpaní všetkých dôkazov tú, ktorá je pre obvineného priaznivejšia. Výsledky dokazovania

nevyznievajú jednoznačne a nie je tu ani ucelená reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov. Ak teda prichádzajú do úvahy dve alebo viaceré verzie skutkového deja, je potrebné s použitím zásady „in dubio pro reo“ neuznať obvineného za vinného. Vina musí byť jednoznačne preukázaná.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota (ďalej len „prokurátor“), ktorý vo svojom vyjadrení z 19. marca 2025 uviedol, že ako v prípravnom konaní, tak aj v súdnom konaní bolo nepochybne preukázané, že obvinený sa dopustil oboch stíhaných skutkov, pričom vo vzťahu k vine odsúdeného bolo vykonané dostatočné množstvo dôkazov na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom. Konajúce súdy vydali zákonné rozhodnutia, ktoré sú dostatočne a logicky odôvodnené, pričom sa dôsledne vysporiadali s aktívnou obranou obvineného. Súd na hlavnom pojednávaní vypočul celkovo 6 svedkov, ktorí priamo, alebo nepriamo vnímali celé, alebo čiastočné protiprávne konanie obvineného. Ani jeden z nich okolnosti uvádzané obvineným v dovolaní nepotvrdil. Pokiaľ obvinený namieta, že neexistuje žiadny hodnoverný dôkaz, ktorý by ho jednoznačne usvedčoval zo spáchania uvedeného skutku, tak je potrebné poukázať na výpoveď poškodeného a svedkov, pričom ani jeden zo svedkov zásadným spôsobom nespochybnil túto verziu.

Vo vzťahu ku skutku v bode 2) prokurátor uviedol, že L. Q. a U. R. boli ako svedkovia riadne poučení pred výsluchom v prípravnom konaní o možnosti ich právneho postihu vplyvom uvádzania nepravdivých skutočností, pričom predostreli totožnú, ničím si neodporujúcu verziu udalostí z kritického dňa. V prípravnom konaní, ako ani na hlavnom pojednávaní prokurátor neidentifikoval prejavy zaujatosti smerom k obvinenému, fabulácie vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam a následne ani zistenú nedôveryhodnosť svedkov, pre ktorú by neboli spôsobilí poskytnúť plnohodnotnú svedeckú výpoveď. Úkony z prípravného konania boli vykonávané kontradiktórne za účasti ustanoveného obhajcu obvineného, a preto bola daná možnosť postupu podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku spočívajúceho v čítaní výpovedí svedkov z prípravného konania. Osobný výsluch vyššie uvedených svedkov nebol potrebný, a to najmä pre neexistenciu zásadných rozporov o priebehu skutkového deja, ktorý popísali svedkovia L. Q. a U. R., a ktorý bol podporený výpoveďami svedkov U. a Š..

Vo vzťahu k obom skutkom možno ustáliť, že na hlavnom pojednávaní boli dôkazy a procesné návrhy riadnym zákonným spôsobom vykonané za aktívnej účasti obhajcu obvineného, pričom ten využil svoje právo a vyjadroval sa takmer ku každému vykonanému dôkazu. Prokurátor nevzhliadol existenciu žiadneho dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody prokurátor navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 16. apríla 2025.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem

toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku (§ 382 písm. c) Trestného poriadku).

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“, (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V súvislosti s námietkou porušenia práva na obhajobu [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] najvyšší súd stabilne judikuje a aj na tomto mieste opakuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám, alebo

prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní, alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 5 Trestného poriadku. Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil.

Obvinený považoval za zásadné porušenie práva na obhajobu to, že súd vykonané dôkazy vyhodnotil nesprávne, jednostranne a výlučne v jeho neprospech. Tiež namietal, že výpovede svedkov L. Q. a U. R. boli čítané z prípravného konania, a nemohol im klásť otázky v konaní pred súdom.

V prípade námietky obvineného o čítaní výpovedí svedkov L. Q. a U. R. z prípravného konania najvyšší súd poukazuje na znenie § 263 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

Zásada ústnosti a priameho dokazovania na hlavnom pojednávaní znamená, že dôkazy sa majú vykonať priamo pred súdom, a teda aj svedkovia majú byť vypočutí osobne. Ak sú na to splnené zákonné podmienky, sudca môže prečítať výpoveď svedka z prípravného konania. Ide o výnimku zo zásady ústnosti. Pre takýto postup musia byť kumulatívne splnené dve zákonné podmienky, a to že prokurátor a obvinený s tým súhlasia, a zároveň súd nepovažuje osobný výsluch svedka za potrebný. Zo zápisnice z hlavného pojednávania z 22. februára 2024 (č.l. 484 spisu) vyplýva, že prokurátor a obvinený súhlasili s prečítaním výpovedí svedkov Q. a R. z prípravného konania podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku. Obvinený (ako aj prokurátor) jasne a zrozumiteľne vyjadril svoj súhlas s čítaním týchto výpovedí.

K námietke obvineného o tom, že L. Q. a U. R. boli kľúčoví svedkovia najvyšší súd poukazuje na R 4/2017: Ak sa súd aj strany (prokurátor a obvinený) v intenciách § 263 ods. 1 Trestného poriadku zhodnú na okolnosti, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný, a že postačuje prečítanie zápisnice o jeho skoršom výsluchu, môže ísť aj o rozhodujúci dôkaz (podstatný na rozhodnutie o vine). Je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že vina obvineného, čo sa týka skutku v bode 2) nebola založená len na výpovediach svedkov Q. a R., ale bola preukázaná aj inými dôkazmi, a to výpoveďou svedkov U. a Š..

Najvyšší súd konštantne a v súlade so svojou judikatúrou (R 7/2011, R 116/2014) uvádza, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím buď tomuto návrhu vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Tak ako nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo, nemožno za porušenie práva na obhajobu v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu považovať ani obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižšej inštancie o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Najvyšší súd preskúmajúc spisový materiál nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by v priebehu konania na súde prvého alebo druhého stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Nesúhlas obvineného s tým, ako súd vyhodnotil dôkazy nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Právo na obhajobu obvineného bolo v priebehu celého trestného konania v plnom rozsahu zachované.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď sa vydané rozhodnutie opiera o dôkazy, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený namietal nedôveryhodnosť výpovede poškodeného S. T., ktorý bol v čase spáchania skutku pod vplyvom alkoholu, ako aj nedôveryhodnosť výpovede svedkov P. a G., ktorí vypovedali diametrálne odlišne, a to všetko ku skutku v bode 1). Výpoveď svedka D. T. sa pritom nezhodovala s jeho výpoveďou z prípravného konania.

Vyššie uvedené námietky obvineného sa týkajú skutkových okolností, pričom poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi nižšieho stupňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nenaplnia. Dôvody, na ktorých súd založil vinu obvineného boli jasne a zrozumiteľne uvedené v odôvodnení rozsudku ako okresného súdu, tak i krajského súdu. Odôvodnenia oboch súdov dostatočne vysvetľujú a dávajú odpovede na všetky tieto skutkové námietky, pričom najvyšší súd sa s týmito odôvodneniami plne stotožňuje, a v celom rozsahu na tieto poukazuje.

Čo sa týka založenia viny obvineného v bode 1) len na výpovediach vyššie uvedených dvoch svedkov a pochybnosti o ich dôveryhodnosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu na str. 10 a 11, kde tento súd uvádza, že „v prvom skutku je obrana obžalovaného vyvrátená najmä priamym dôkazom a to výsluchom samotného poškodeného S. T., ktorého verziu o tom ako mu obžalovaný fyzicky ublížil potvrdili výpoveďami na hlavnom pojednávaní aj svedkovia E. P., C. T., D. T., F. G., ktorí všetci videli, že v kritickom čase, keď došlo k úderu do hlavy poškodeného, nebol nikto okrem obžalovaného a poškodeného. Všetci to zhodne opisovali tak, že poškodený stál z vonkajšej strany bráničky a obžalovaný ho z dvora cez bráničku udrel nejakou dlhšou tyčou striebornej farby. Nepriamo je obrana obžalovaného v tomto prípade vyvrátená aj čítanými lekáorskými správami a znaleckým posudkom znalca MUDr. E. D.“

Krajský súd na podporu tejto argumentácie na str. 10 rozsudku uviedol, že „obžalovaného usvedčuje výpoveď priameho svedka poškodeného S. T., ktorý nemal žiadny relevantný dôvod vypovedať do takej miery v neprospech obžalovaného, najmä ak bol riadne poučený o prípadných trestných následkoch krivej výpovede. Jeho výpoveď potvrdzujú výpovede svedkov E. P., C. T., D. T. a F. G. a to v tých častiach ako vyplývajú z ich jednotlivých výpovedí. Pokiaľ sa v ich výpovediach objavujú určité odlišnosti týkajúce sa popisu presného priebehu skutku, resp. súvisiacich skutočností a okolností, tieto na jeho podstate nič zásadné nezmenili. Navyiac každý z týchto svedkov nevidel a nevnímal jeho celý

priebeh, čo je logické, keďže sa nachádzali postupne na odlišných miestach, pričom je zrejmé, že videli len jeho určité časti, taktiež nemuseli počuť všetky verbálne útoky medzi obžalovaným a poškodeným. Z ich výpovedí však jednoznačne vyplýva, že v čase napadnutia poškodeného obžalovaným boli bezprostredne pri bráne len oni dvaja, čo nespochybňoval ani samotný obžalovaný. Dôležitým dôkazom bola nepochybne lekárska správa z toho istého dňa, ktorá objektívne preukázala, že poškodený utrpel tržno-zmliaždenú ranu v záhlaví. Zo znaleckého posudku z odvetvia traumatológie vyplýva, že k uvedenému zraneniu mohlo dôjsť spôsobom, ktorý uviedol poškodený. Krajský súd dodáva, že tomu zodpovedá aj povaha a lokalizácia jeho zranenia spôsobeného jedným úderom.“

Ani námietka obvineného o rozpore výpovede svedka D. T. na hlavnom pojednávaní a jeho výpovede z prípravného konania nie je dôvodná.

Podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku ak sa svedok odchýli v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede, môže mu byť na návrh prokurátora, obžalovaného alebo obhajcu zápisnica o jeho skoršej výpovedi predložená na vysvetlenie rozporov v jeho výpovediach.

Nesúlad vo výpovedi svedka D. T. bol odstránený na hlavnom pojednávaní 14. decembra 2023 prečítaním jeho výpovede z prípravného konania podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku (č.l. 462). S poukazom na uvedené možno konštatovať, že predmetná dovolacia námietka obvineného nenapĺňa dovolací dôvod ani podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Formulácia tohto ustanovenia vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Povedané inými slovami, predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Ďalej predpokladá, ako už bolo vyššie uvedené výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu (niektorej) Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II.).

Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený považoval skutočnosť skutkového charakteru o spôsobe útoku na poškodeného, neurčitosti predmetu, ktorým mal obvinený útočiť na poškodeného a nedostatku dôkazov pre uznanie jeho viny, čo malo viesť k porušeniu zásady in dubio pro reo.

Najvyšší súd v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume

vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

Na podporu tejto argumentácie možno poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2018, sp. zn. IV. ÚS 641/2018, v zmysle ktorého „Najvyšší súd ako súd dovolací nie je už z dôvodu zákonného vymedzenia dovolacích dôvodov (§ 371 Trestného poriadku) predurčený na úplný prieskum rozsudkov nižších súdov činných v rámci trestného konania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, neustanovil by katalóg dovolacích dôvodov. Už samotné chápanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku preto ospravedlňuje reštriktívny prístup najvyššieho súdu k dovolacím dôvodom (napr. IV. ÚS 294/2010).“

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že v dovolaní uplatnené námietky obvineného (ako sú zrekapitulované vyššie) majú výlučne skutkový charakter. Dovolateľ sa nimi totiž v skutočnosti domáha zmeny skutkových zistení okresného súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj krajský súd, a ktorých správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku], keď tvrdí, že súdy v pôvodnom konaní nesprávne (jednostranne) vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech, pričom dovolaciemu súdu predkladá ich vlastné hodnotenie so záverom, že nebolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že sa skutku dopustil. Takéto námietky však vecne nezodpovedajú nielen obvineným použitým, ale ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Z uvedeného je zjavné, že konajúce súdy považovali právnu kvalifikáciu konania obvineného ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona za správnu a plne zodpovedajúcu konaniu popísanému v skutkovej vete rozsudku v bode 1) a v bode 2). Obvinený pritom v podanom dovolaní neuviedol (okrem skutkových námietok, vo vzťahu ku ktorým je potrebné zopakovať, že zistený skutkový stav dovolací súd nie je oprávnený v rámci dovolania podaného obvineným skúmať ani meniť), v čom by právna kvalifikácia skutkov bola nesprávna.

Nad rámec vyššie uvedeného najvyšší súd k námietke obvineného o nedostatku dôkazov a tým nadväzujúcemu porušeniu zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) konštatuje, a zároveň odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ktorý mal vinu obvineného v bode 1) preukázanú najmä výpoveďou poškodeného S. T., výpoveďou svedkov E. P., C. T., D. T., F. G.. Všetci zhodne opisovali, že poškodeného obvinený cez bráničku udrel dlhšou tyčou. Nepriamo bola obrana obžalovaného v tomto prípade vyvrátená aj lekáarskymi správami a znaleckým posudkom znalca MUDr. E. D., ktoré potvrdili charakter a spôsob vzniku zranenia poškodeného. V druhom skutku bola obrana obvineného vyvrátená najmä svedeckými výpoveďami svedkov Q. a R., prečítanými z prípravného konania, a nepriamo aj výsluchom svedkov U. a J..

Na str. 11 rozsudku okresný súd uviedol, že „svedkovia Q. a R. priamo vyvracajú tvrdenie obžalovaného o tom, kto v čase nehody šoféroval vozidlo. Obaja obžalovaného usvedčujú, že vozidlo šoféroval samotný obžalovaný. Podľa obžalovaného to Q. s R. tvrdia len účelovo, aby sa Q. vyhol buď trestnej zodpovednosti, ak je podmienene odsúdený alebo prepustený z výkonu trestu, prípadne aby sa vyhol rodinným problémom, keďže vtedy bol s R.. Ich výpovede preto obžalovaných označil za nevierohodné. Na rozdiel od obžalovaného však samosudca považoval za tendenčnú a účelovú výpoveď a obranu obžalovaného a nie svedecké výpovede Q. s R.. V konaní nebol vykonaný žiaden dôkaz, z ktorého by vyplynula čo i len jediná skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné spochybniť svedecké výpovede Q. a R.. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že obaja títo svedkovia vypovedali po zákonom poučení a pod hrozbou možnosti privodiť si dôsledky trestného stíhania pokiaľ by nevypovedali pravdu alebo pokiaľ by niekoho krivo obvinili.“

Krajský súd na podporu tejto argumentácie v odôvodnení svojho rozsudku na str. 12 uviedol, že

„odvolací súd mal v konečnom dôsledku za to, že súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzovali a dopĺňali sa, berúc do úvahy ich rozsah, hodnotu a celkovú dôkaznú silu nielenže vyvracia jeho obhajobu, ale zároveň spoľahlivo preukazuje, že obžalovaný spáchal skutky v bodoch 1/ a 2/ tak, ako boli ustálené, tomu zodpovedala aj ich vyššie uvedená právna kvalifikácia, pričom obžalovaný súčasne naplnil aj subjektívnu (pri všetkých prečinoch konal v tzv. priamom úmysle), aj objektívnu stránku daných trestných činov a je za ne trestne zodpovedný.“

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa totiž týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012).

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.